

Zapis s posvetovanja z dopisniki

List naj bo polemičen in aktualen

Občinska konferenca SZDL in uredništvo Naša skupnost sta 17. decembra preteklega leta sklicala posvet dopisnikov z namenom, da se poveča število dopisnikov in da se dopisništvo kvalitetno dvigne in prilagodi specifičnosti naše občine. Tega posvetovanja se je med drugim udeležil tudi Polde Maček, predsednik naše občine, Niko Lukež, podpredsednik mestne konference SZDL, uredniki nekaterih tovarniških glasil in več bodočih dopisnikov, ki bodo poročali o spremembah in dogodkih iz različnih krajev naše občine. Ob tej priliki je glavni urednik Naše skupnosti Bogdan Šturm obdaril s praktičnimi darili 10 najbolj delavnih dopisnikov: Slavka Gerlico, Marjana Benedičiča, Nika Potočnika, Fani Trček, Andreja Berčiča, Aleša Kardelja, Maksa Burgarja, Vilka Slugo, Staneta Robido, Janka Uroša in Toneta Bančiča.

V uvodni besedi je glavni urednik nakazal, zakaj in v kakšen namen je bil sklican ta posvet. Navzočnost novih dopisnikov in delo le-teh na terenu naj bi listu dala nov polet, s tem pa tudi povečalo število bralcev. Čimveč bo bralcev, temveč bo spet dopisnikov, s tem pa se bo dvignila tudi kvaliteta lista. Cilj našega lista naj bo ta, da vsaka družina dobi list brezplačno. Danes ima list še sorazmerno majhno naklado, ker ga tarejo tudi finančne težave. Toda kljub temu je list lahko kvaliteten in mora odgovarjati namenu, za katerega je bil ustvarjen.

Krajši referat o dopisovanju, katerega je imel Franc Fajdiga, član uredniškega odbora Naše skupnosti, v katerem je novim dopisnikom zelo preprosto in praktično prikazal način dopisovanja, novinarske zvrsti in sploh problematiko dopisovanja, bo verjetno dosti koristil in bo dober kažipot za slehernega dopisnika. Ta referat je vsak dobil tudi v prepisu in mu

bo za delo na terenu v veliko korist. Po tem predavanju se je razvilo široko posvetovanje, v katerem pa žal niso sodelovali novi dopisniki.

V razpravi so se nekateri ogrevali za to, da bi list prešel na štirinajstdnevnik, češ da preveč vesti pride post festum, kar je res. Pojasnilo tov. Poldeta Mačka, da je v letošnjem letu na prvem mestu stabilizacija gospodarstva, nam ne daje upati, da bi se želja o štirinajstdnevniku kmalu uresničila. Sedanja naklada ni zadostna in bi morali gledati predvsem na to, da, kot je dejal tov. Šturm, vsaka družina dobi list brezplačno. Res, da so vesti zapoznele, toda kljub temu daje ta list dobre in koristne nasvete in informacije, katerih se poslužujejo občani in katerim so tudi namenjene.

Uredništvo naj ima večjo povezavo z dopisniki, naj jim občasno svetuje, kaj naj pišejo in kje dobe informacije. Tako se bodo dopisniki

aktivirali in s tem pomnožili dopise, to pa dviga kvaliteto. To pa je tisto, kar vsi želimo. Ljudi najbolj zanimajo lokalni dogodki in teh vesti mora biti več in škoda je, da iz nekaterih krajev občine vesti ni ali pa so zelo skope.

Vesti o delu družbenopolitičnih organizacij naše občine je malo v našem listu in 30% ljudi sploh ne ve, kaj te organizacije delajo. O teh stvareh je treba pisati brez frazarjenja in olepšav, saj vemo, da so stvari dostikrat na papirju zelo lepe, praktično pa popolnoma drugačne. V listu pogrešamo polemičnih člankov, ki bi pisali o anomalijah, ki se dogajajo pri nas, o prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva, o delivi dohodkov v delovnih organizacijah itd.

Prav tako se malo piše o delu krajevnih skupnosti. Te skupnosti bi morale same pošiljati dopise na uredništvo in s tem obveščati javnost, kaj se v KS dogaja.

Tudi interpelacije, katere postavljajo odborniki na sejah občinske skupščine, naj bi prišle v list, da se vidi, ali ti odborniki sploh pridejo na seje in sodelujejo v njih ali samo sedijo in kimajo. To naj bi veljalo tudi za delo poslancev in sploh naj bi se ti poslanci občasno pojavljali na straneh Naše skupnosti in odgovarjali na razna vprašanja.

Pripombe o Naši skupnosti so bile tudi, da premalo pri naša vesti iz tovarniških glasil. Vsi so bili mnenja, da ni prave povezave med temi

glasili in med osrednjim listom v občini. Prav tako ni pravih in rednih vesti iz občinske skupščine za ta glasila, niti rednih vesti Naše skupnosti tem glasilom. Delavec in občan mora biti točno informiran o delu svoje delovne organizacije, kot tudi o delu občinske skupščine, saj je to temeljna pravica slehernega občana. To pa je bil tudi namen sklicateljev tega posveta, to je občana seznaniti z delom in dogodki, ki se odvijajo v občini.

S. E.

Glavni urednik Bogdan Šturm izroča knjižno nagrado našemu sodelavcu iz Zaloga Vilku Slugi

Naših 30 let

Ko letos praznujemo 30-letnico vstaje jugoslovanskih narodov, se spominjamo dogodkov in ljudi, ki so pred vojno, še zlasti med NOB aktivno sodelovali v družbeni preobrazbi naše domovine, pa tudi naše občine. Številni so na tej poti omagali ali padli, nekateri pa so še med nami — in ti bodo skozi vse leto, posvečeno 30-letnici vstaje jugoslovanskih narodov, v našem listu obujali spomine na dni pred 30 leti in več...

Najprej se je odzval vabilu uredništva Leopold Maček, ki je bil v usodnih dneh leta 1941 sekretar KP za bivšo občino Polje in tako neposredni udeleženec teh dogodkov.

»V letih pred vojno je bila partijska organizacija v Polju zelo močna, saj je imela 49 članov. Hoteli pa smo, da bi se ta duh in ideja komunistov razširila tudi zunaj partijske organizacije. To smo najlažje napravili prek kulturno izobraževalnega društva Vzajemnost. Konec leta 1940 je bilo v tem društvu veliko predavanj, javnih in debatnih. Obravnavala so delavsko gibanje in položaj delavstva v državi, posebej tudi na domačem terenu, ter s tem bistrih delavčev samozavest. Predavanja so bila na več krajih, tako pri Gregorcu, v gostilni Benčina v Polju, v prosvetnem domu v Polju, pri Požarju (Cirilu) v Zalogu, pri Torniču v Sp. Kašlju itn.

Po teh predavanjih smo člani partije imeli še ožje sestanke — po domovih ali kje drugje in seveda konspirativno, zaradi ovaduhov in žandarmerije. Ti sestanki so bili tudi pri nas doma, in nanje so prihajali tudi iz drugih krajev. Sestajali pa smo se tudi pri Tonetu Pavčiču v Slapah, na sedežu Vzajemnosti, pri Škerjancu v Zalogu,

pri Marinku v Snebrjih, pri Kumšetu in pri drugih. Za vsakokratni naslednji sestanek smo se zmenili že na prejšnjem sestanku ali pa po direktivi prek obvestil. Partijska disciplina je bila zelo stroga, partijec je moral svojo nalogo opraviti brez ugovarjanja.

Konkretna akcija KP v letu 1940 je bila zbiranje podpisov za pristop k društvu prijateljev SZ, pomoči za naše tovariše, ki so bili v zaporih in za njihove družine, pomoč pri štrajkih ipd. Na iniciativo KP so delavci zbirali tudi rdečo pomoč. Sestanki pred samim napadom na Jugoslavijo, pa so bili usmerjeni v težnjo, da bi organizacijo in njen vpliv razširili na vse tiste, ki jim je bilo količkaj mar za obstoj in svobodo jugoslovanskih narodov.

Ob državnem udaru 27. marca sem bil rezervist na Vrhniki. Ze pred tem dnem, ob pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu, je v naši enoti vrela in sam sem imel dokaj ostre debate o tem; zato sem bil nekaj dni tudi zaprt. Razpad sem dočkal v

Višnji gori, nekaj dni po prihodu Italijanov. Takoj smo se vrnili domov. Tam so že zbirali orožje — in tudi sam sem se vključil v akcijo, posebno še, ker je bilo vojaško skladišče blizu, čeprav še v plamenu. Takrat smo vsi člani partije, pa tudi drugi, zbirali orožje in ni bila za to

Leopold Maček — starejši januarja 1945 v Črnomlju

potrebna nobena direktiva, ker smo vedeli, da bo to orožje služilo ideji KP in boju proti okupatorju.

Sestanke smo imeli vsi stari komunisti še naprej; tam smo se dogovarjali, kaj bomo delali. Čutiti je bilo nervozo pred velikimi odločitvami, saj smo vedeli, da se bomo morali v kratkem zateči v gozdove. V tem času, nekako maja 1941, sem zvedel za začetek in namen delovanja OF ter kdo je dal iniciativo za njen ustanovni sestanek. O vsem tem sta mi pripovedo-

vala Boris Kraigher in Tone Tomšič, ki sta hodila k nam na sestanke. Takrat so člani tudi drugih organizacij, ki so pristopile v OF, začeli zahajati na sestanke k nam in skupno smo določevali taktiko in delo za prihodnje dni. Maja 1941 sem bil še sekretar KP v Polju in ker smo takrat že ustanovljali rajonski odbor OF, sem bil postavljen tudi za sekretarja tega odbora. V njem so bili: Bogomir Simčič in Karel Mržek ter karščanski socialisti Ivan in Janez Pangeršič ter Štefan Pavšič iz Zadvara.

Naša naloga je bila zbiranje denarja, vojaških potrebščin, organiziranje skrivališč in drugo. Po obvestilu 12. julija 1941, da bodo Italijani aretirali člane bivše Vzajemnosti iz Zadvara, smo sklenili čimprej obvestiti o tem tudi naše ljudi. Le redke nismo uspeli opozoriti na nevarnost in Italijani so jih aretirali. Po tem dogodku se je položaj na terenu precej spremenil, še posebej, ker je bila že naslednjega dne tj. 13. julija v zadvorških hribih ustanovljena Molniška četa. To je bilo treba stalno oskrbovati z vsem, posebno z orožjem in hrano. V to četo sem šel večkrat tudi sam, da vidim, kaj dela in česa ji primanjkuje. Naloga rajonskega odbora OF je bila predvsem v tem, da pomagamo in omogočimo varen prehod čez Ljubljano v partizane tovarišem, ki so prihajali iz Ljubljane ali od drugod, posebno spomladi 1942. Maja leta 1942 sem odšel v partizane tudi sam in sicer ob umiku IOOF iz Ljubljane prek Polja in Slap v Podlipoglav. Tu sem šel skozi šolski logor na Polico, od tam pa dalje na Tisovec v Suho krajino. Po nalogu OF sem bil pozneje poslan na Notranjsko za delo s terenci, kasneje pa sem bil za krajši

čas imenovan za političnega komisarja III. grupe odredov.

Ob italijanski ofenzivi julija 1942 sem se skupaj z odredom umaknil v okolico Ribnice, kjer smo to ofenzivo sorazmerno mirno preživeli — predvsem po zaslugi iznajdljivosti kočevskih gozdarjev, ki so bili v odredu.

Na domačem terenu se vsa leta okupacije nisem vračal, temveč sem bil prestavljen v IOOF v tehnično grupo in tu ostal do leta 1944. Ob kapitulaciji Italije sem bil na Kočevskem in s samo kapitulacijo nisem imel dosti opravka. Kljub temu pa sem z delom tehničnega osebja nabral precej orožja, ki nam je prišlo zelo prav kasneje v nemški ofenzivi.

V oktobru leta 1943 sem bil poslanec na kočevskem zboru kot eden od zastopnikov občine Polje.

Do odhoda v partijsko šolo leta 1944 sem delal na Bazi 20 in bil tam v neposrednem stiku z IOOF in glavnim štabom.

Po končani partijski šoli sem bil poslan v grosupeljsko okrožje, nato v novomeškega, konec vojne pa sem dočakal v belokranjskem okrožju.

Za požrtvovalno in nesebično delo v težkih letih pred vojno in med NOB je tov. Mačka predsednik republike Tito odlikoval s številnimi odlikovanji: z medaljo za hrabrost, medaljo bratstva in enotnosti II. reda, medaljo zaslug za narod z zlato zvezdo, z medaljo zaslug za narod II. reda, medaljo bratstva in enotnosti I. reda, medaljo republike s srebrnim vencem in medaljo dela z rdečo zastavo. Je tudi nosilec partijske spomenice iz leta 1941.

Edo Svetek